

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК

Чачак – Хајдук Вељкова 43 – Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net

BILTEN AVGUST 2009

GAJENJE JAGODE

Jagodu gajimo na zemljištima koja su dobro propusna za vodu s dosta humusa (3-5 %) i s malo primesa gline. Optimalna pH vrednost zemljišta je između 6,5 i 7,5 .Dobra predkultura za gajenje jagoda su žitarice (ječam , zob i sl.) i leguminoze , a nepovoljne kulture su krompir i paradajz. Dezinfekciju zemljišta

hemijskim sredstvima proizvođači retko rade, zato treba voditi računa o plodoredu. Na istu površinu jagoda dolazi tek posle 3 godine . Voda za navodnjavanje je faktor broj jedan bez kojeg je gotovo nemoguća intenzivna proizvodnja i visok prinos dobre kvalitete.

Priprema zemljišta za jagodnjak

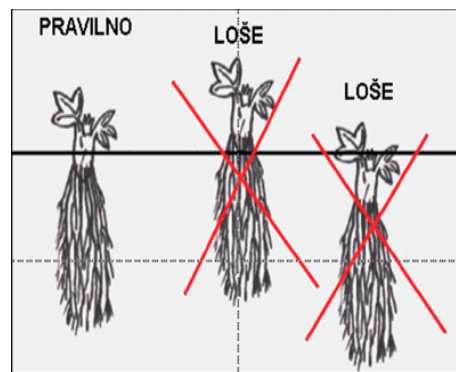
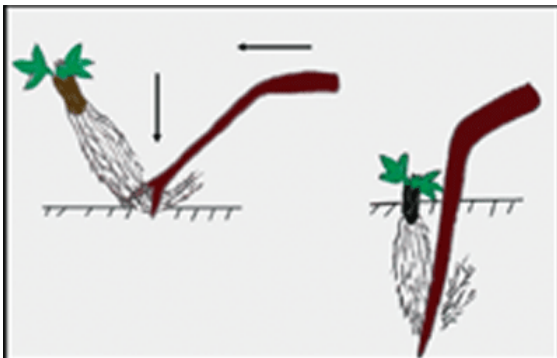
Pripremu zemljišta odvija se u nekoliko faza:

- Uništavanje višegodišnjih korova pre oranja
- Oranje na dubinu 30 cm
- Dezinfekcija hemijskim sredstvima ukoliko je potrebna
- Razbacivanje stajskog i mineralnog đubriva
- Freziranje
- Postavljanje gredica s folijom i sistemom za navodnjavanje

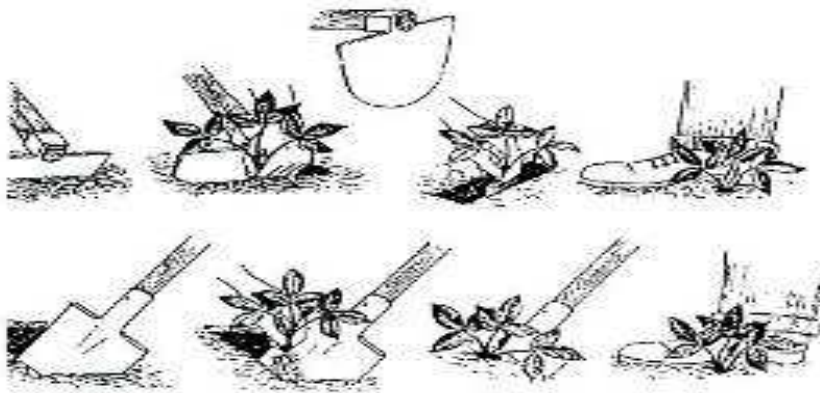
Vreme sadnje

Jagoda se može saditi čitavu godinu . Najčešće sadnja frigo i zelenim sadnicama počinje u avgustu mesecu pa sve do polovine septembra. Ranije se sade sorte kojima treba duži period za formiranje cvetnih pupoljaka kao npr. Elsanta , a kasnije sorta Marmolada ,koja bi u ranijoj sadnji formirala previše cvetnih pupoljaka.

Nacin sadnje

Jagode se mogu saditi ručno i mašinski. Ručna sadnja može biti sadnja sadiljkom, u brazdice ili sadnja pomoću ašova i motike. Sadnja sadiljkom se primenjuje na dobro pripremljenom i umereno vlažnom zemljištu. Uz zategnuto vezivo ili kanap sadiljkom se prave rupe, stavljaju u njih živići i posle toga se zemlja sadiljkom sabije uz živić. Pri sadnji u brazdice, prave se brazdice duboke 5–7 cm i na određenom rastojanju stavljaju živići, zatim se na njih nagrne zemlja, pa se ona dobro pritisne da bi se istisnuo vazduh. Sadnja pomoću ašova ili motike (sl.28) se radi tako što se uz zategnutu žicu pobije ašov ili motika pa se pokretom ruke ka sebi napravi otvor na suprotnoj strani u koji se drugom rukom stavlja pripremljeni živić. Zatim se ašov ili motika vade i ponovo zakopavaju na 8–10cm koso prema živiću i pokretom prema živiću se sabija zemlja uz njega.

Navodnjavanje prvih 10 dana

Prvih 10 dana nakon sadnje vrlo je važno održavati režim vlage u zemljištu i vazduhu. Navodnjavanjem se na teškim zemljištima dnevno dodaje 3 - 4 lit. vode na 1 dužni metar folije u dva navrata, a na lakim peskovitim 5-6 litara. Poželjno bi bilo radi boljeg prijema sadnica imati postavljene rasprskivace s sitnim diznama za orošavanje – prskanje iznad folije. Broj uključivanja je dva puta u toku dana kad je temperatura vazduha visoka (iznad 28C) i to dve litre vode na m² za svako orošavanje.

PSS Čačak

Dipl.ing.Snežana Dragičević-Filipović

BOLESTI I ŠTETOČINE JAGODE

Siva trulež jagoda (*Botrytis cinerea*)

Najopasnija bolest jagoda. Ako su povoljni uslovi za razvoj gljive, česte kiše i visoka relativna vlažnost vazduha, može smanjiti prinos u velikim razmerama. Najpovoljnija temperatura za razvoj bolesti je 15-20 °C kada se plod može inficirati na mestu kapi vode ako se vlaga zadrži 4-8 h i na temperature 13-15 °C.

Simptomi: Na zelenim plodovima se javljaju smeđe pege ispod kojih je tkivo mekano, a zreli plodovi dobijaju smeđu boju, imaju neprijatan ukus i trule uz pojavu sive prevlake.

Suzbijanje: Vršiti se sa nekoliko tretiranja fungicidima, naročito ako je period cvetanja praćen većom količinom padavina, i to: pred puno cvetanje, nakon punog cvetanja i nakon završenog cvetanja do početka zrenja, vodeći računa karenci primenjenih preparata (Swich 62.5 WG, Signum, Teldor, Ronilan DF i dr.)

Pegavost lisca jagode (*Mycosphaerella fragariae*)

Simptomi: Bolest se može se javiti na plodovima, cvetovima, peteljci i stolonima, ali je najuočljivija na listu. Na listu se javljaju male tamno purpurne pege koje se šire. Centar pege je prvo mrke boje, zatim postaje siv i na kraju svetao. Oko pege se nalazi prsten crveno-purpurne boje. Pegе se mogu spajati, zahvaćeni listovi se suše što dovodi do smanjenja prinosa i kvaliteta plodova.

Suzbijanje. Vršiti se pred cvetanje, posle cvetanja i po završenoj berbi primenom odgovarajućih fungicida (Merpan, Kaptan, Polyram. Antrakol...)

Jagodin cvetojed (*Anthonomus rubi*)

Pored jagode napada malinu i kupinu. Odrasli insekti su dugi 2-4 mm, crne boje. Ženka polaže jaja u cvetni pupoljak, a potom pravi zarez na cvetnoj dršci koja se lomi, pa pupoljak vene i opada.

Suzbijanje: Vrši se vrši primenom insekticida po pojavi cvetnih pupoljaka u bokoru. Suzbijaju se imaga pre polaganja jaja, insekticidima na bazi fenitrotona, bifentrina, fosadona, cipermetrina....

Jagodina grinja (*Tarsonemus pallidus fragariae*)

Jagodina grinja može da izazove štete i do 80% na lišću jagode. Ženke polažu jaja na mladim nepotpuno otvorenim listovima, a čim se listovi otvore kreću se ka lisnim pupoljcima koji će se tek otvoriti. Hrani se biljnim sokovima što izaziva naboranost, hrapavost, krtost, promenu boje i sušenje listova. Plodovi na napadnutim biljkama su sitni i nedozreli.

Suzbijanje: Prolećna i ranoletnja generacija su obično slabe da bi oštetile plodove, ali su na jako napadnutim biljkama izraženi simptomi. Maximum brojnosti populacija dostiže u avgustu i septembru. Suzbijanje se vrši primeno specigičnih akaricida na bazi klorfentezina, propargita, fenazakvina, fenpiroksimata i dr.

Korenov surlaš (*Otiorynchus* sp.)

Vrste roda *Otiorynchus* su polifagne ali mogu naneti velike štete i jagodi. Štete prave larve koje se hrane na korenu, a kasnije prave kanale u stablu. Oštećen koren napadaju parazitne gljive tako da dolazi do uvenuća i propadanja biljaka. Odrasli insekti se javljaju od sredine do kraja juna i aktivni su tokom noći. Izgriženi rubovi listova su karakteristična pojava koju prave odrasli insekti.

Suzbijanje: S obzirom da se odrasli insekti javljaju u vreme cvetanja i plodonošenja jagode, mere zaštite se svode na tretiranje zasada jagode odmah nakon berbe, čime se redukuje brojnost imaga i tek ispiljenih larvi. Koristiti insekticide sa većom količinom tečnosti. U zasnivanju novih zasada potrebno je koristiti zemljišne insekticide.

Lisne vaši jagode

Najveći ekonomski značaj za proizvodnju jagode imaju mala jagodina lisna vaš *Aphis forbesii* i *Chaetosiphon fragaefolii*. Vaši na jagodi mogu izazvati direktne

štete kao što su usporen porast, hloroza i uvenuće biljka što dovodi do smanjenja prinosa. Pored direktnih šteta lisne vaši izazivaju i indirektno štete kao vektori veoma štetnih virusa jagode.

Suzbijanje: Vršiti se primenom insekticida iz grupe neonikotinoida, na bazi imidakloprida, tiametoksama, acetamiprida....

PSS Čačak

Dipl.ing. Vesna Nišavić -Veljković